

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
Brevet er sendt elektronisk til: lovavdelingen@jd.dep.no

HØRINGSSVAR – EU-KOMMISJONENS FORSLAG TIL NYE PERSONVERNREGLER

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 19. april 2012.

Experian er en global leverandør av kredittopplysningstjenester og har virksomhet i 15 land i Europa, herunder Experian AS i Norge. Experian støtter formålet med EU-kommisjonens forslag til nye personvernregler og arbeidet med å heve det generelle nivået for personvern for enkeltpersoner og oppnå konsistens på tvers av landegrensene. Experian er imidlertid bekymret for at forslaget kan ha alvorlige, negative konsekvenser for kredittopplysningsbyråer. Experian tror imidlertid at disse konsekvensene er utilsiktet.

Experian ønsker i dette høringssvaret å redegjøre for de negative konsekvensene forslaget vil ha for kredittopplysningsbyråer. Videre vil Experian gi eksempler på at mange av de av EU-kommisjonen foreslåtte personvernregler og - prinsipper allerede finnes i norsk rett.

Den foreslåtte reguleringen i form av forordning (i stedet for dagens direktiv), vil trolig innebære at flere av de eksisterende norske personvernreglene ikke kan opprettholdes. Experian mener at Norge i de kommende forhandlingene bør arbeide for status quo (dvs. opprettholde dagens regler) på følgende punkter: (1) bruk av personprofiler, (2) lagringsbegrensninger mv, (3) vilkåret om berettiget interesse, og (4) den registrertes rettigheter. Disse punktene vil bli gjennomgått i det følgende.

De norske regler for kredittopplysningsvirksomhet finnes, som kjent, i personopplysningsloven (pol.), personopplysningsforskriften (pof.) kapittel 4 og i konsesjon gitt av Datatilsynet ("konsesjonen").

1. PERSONPROFILER (ARTIKKEL 20)

Suggested Amendment
Article 20
Measures based on profiling

1. Every natural person shall have the right to request not to be subject to a measure which produces legal effects concerning this natural person or significantly affects this natural person, and which is based solely on automated processing intended to evaluate certain personal aspects relating to this natural person or to analyse or predict in particular the natural person's performance at work, economic situation, location, health, personal preferences, reliability or behaviour.

2. Subject to the other provisions of this Regulation, a person may be subjected to a measure of the kind referred to in paragraph 1 only if the processing: ...

(c) is consistent with the requirements of Article 6 and of this Article 20 based on the data subject's consent, subject to the conditions laid down in Article 7 and to suitable safeguards.

Add wording into Article 20 to allow the following:

A requirement on data controllers to notify the data subject where such processing takes place, and giving the individual the right to have any such decision reviewed.

Experian mener at den foreslåtte artikkel 20 - begrensninger i tiltak basert på såkalte personprofiler - etter sin ordlyd har et potensielt stort nedslagsfelt og kan anses å ramme scoringsmodeller benyttet i kredittopplysningsvirksomhet. Ulike typer scoringsverktøy er av vesentlig betydning for Experians virksomhet og er anerkjent som en effektiv, transparent, pålitelig og ikke-diskriminerende måte å behandle store mengder lovlige data til bruk for kredittvurderinger.

Experian er for øvrig av den oppfatning at personprofiler brukt i kredittinformasjonsvirksomhet klart skiller seg fra personprofiler brukt i tilknytning til sosiale medier.

I henhold til norsk rett skal en virksomhet informere sine kunder når virksomheten henvender seg til eller tar avgjørelser om kunder ut fra en personprofil. Kundene må også ha samtykket til at opplysningene om ham brukes til å lage en personprofil. Videre må virksomheten legge til rette for at kunden kan kalle tilbake et samtykke som allerede er avgitt, eller endre de registrerte personopplysningene. Virksomheter har også utvidet plikt til å informere kunden når han kontaktes, eller når det treffes avgjørelser som berører enkeltpersoner på grunnlag av personprofiler som er ment å beskrive atferd, preferanser, evner eller behov, jf. pol. § 21. Personprofilen skal slettes når det ikke lenger er nødvendig med lagring for å oppnå formålet personprofilen ble laget for (dvs. overskuddsinformasjon skal slettes). Virksomheter som bruker personprofiler skal også ha et internkontrollsystem med skriftlige rutiner knyttet til samtykke, informasjonsplikt, sletting mv.

Dessuten finns det i konsesjonen særregler om bruk av score for kredittvurderinger. Konsesjonens regler om gjenpart innebærer blant annet at omspurt skal få tilgang til en eventuell score med tilhørende forklaringer samt at omspurt også skal få tilgang til personopplysningene som ligger til grunn for scoren.

Det finnes således allerede i dag i norsk rett begrensninger i adgangen til bruk av personprofiler og særregler om bruk av score for kredittvurderinger. Experian mener derfor at den foreslåtte artikkel 20 er unødvendig – og til dels uheldig da den kan anses å ramme scoringsmodeller benyttet i kredittopplysningsvirksomhet - og at dagens regler bør opprettholdes.

2. PRINSIPPER FOR LAGRING MV. (ARTIKKEL 5)

<p style="text-align: center;">Suggested Amendments <i>Article 5</i> Principles relating to personal data processing</p> <p>Personal data must be: ...</p> <p>(c) adequate, relevant, and <u>proportionate</u> limited to the minimum necessary in relation to the purposes for which they are processed; they shall only be processed if, and as long as, the purposes could not be fulfilled by processing information that does not involve personal data;</p> <p>(d) accurate and <u>where necessary</u>, kept up to date; every reasonable step must be taken to ensure that personal data that are inaccurate, having regard to the purposes for which they are processed, are erased or rectified without <u>undue</u> delay;</p>

Experian mener at den foreslåtte artikkel 5 - prinsipper for lagring og behandling av store mengder informasjon - er unødvendig og vil utgjøre en økt byrde for kredittopplysningsbyråer.

Experians virksomhet forutsetter lagring av data over et lengre tidsrom og kan omfatte for eksempel den registrertes tidligere adresser og/eller identiteter. Tjenestene til et kredittopplysningsbyrå er imidlertid bygget opp slik at unødvendig lagring av data i lengre tid unngås.

I henhold til pol. § 11 skal en virksomhet sørge for at personopplysningene som behandles bare nyttes til uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i virksomheten. Videre skal personopplysningene ikke brukes til senere formål som er uforenlig med det opprinnelige formålet med innsamlingen. I tillegg skal virksomheten sørge for at personopplysningene som behandles er tilstrekkelige og relevante, samt korrekte og oppdaterte.

I henhold til pol. § 28 skal en virksomhet ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen, samt sørge for sletting.

Det følger av konsesjonen pkt 1 hvilke spesifikke opplysningstyper en kredittopplysningsvirksomhet kan behandle. Videre følger det av konsesjonen pkt 6 at en opplysning må slettes innen fire år og at kredittopplysninger som er registrert i kopidatabaser eller i historiske arkiv må slettes eller anonymiseres når det er gått 10 år fra registreringstidspunktet. Det er også gitt utfyllende regler for inkassoopplysninger, opplysninger om omtvistede fordringer, opplysninger om gjeldsordninger mv.

Det finnes således allerede i dag i norsk rett viktige prinsipper for lagring og behandling av kredittinformasjon som gir nødvendig og tilstrekkelig beskyttelse. Experian mener derfor at den foreslåtte artikkel 5 er overflødig og at dagens regler bør opprettholdes.

3. VILKÅRET OM BERETTIGET INTERESSE (ARTIKKEL 6)

Suggested Amendments
Article 6
Lawfulness of processing

1. Processing of personal data shall be lawful only if and to the extent that at least one of the following applies:

(f) processing is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by the third party or third parties to whom the data are disclosed, except where such interests are overridden by the interests or fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection of personal data, in particular where the data subject is a child. This shall not apply to processing carried out by public authorities in the performance of their tasks.

Experian mener at den foreslåtte formuleringen i artikkel 6, nr. 1, litra f) utgjør en innskjerping sammenlignet med reglene i personverndirektiv 95/46/EC artikkel 7, litra f). Experian vil blant annet vise til at det i forslaget ikke finnes en uttrykkelig henvisning til behandling av personopplysninger av hensyn til tredjeparts interesser.

I henhold til pol. § 8, litra f) skal det foretas en interesseavveining. Bestemmelsen implementerer personverndirektiv 95/46/EC artikkel 7, litra f). Interesseavveiningen antas etter gjeldende rett å omfatte behandling av personopplysninger av hensyn til tredjeparts interesser. Experian mener den foreslåtte formuleringen i EU-kommisjonens utkast til artikkel 6, nr. 1, litra f) formodentlig er ment å skulle forstås likt som personverndirektiv 95/46/EC artikkel 7, litra f).

Det er imidlertid ikke mulig for Experian å fastslå med sikkerhet om det foreslåtte tillegget ("controller") i artikkel 6, nr. 1, litra f) tar sikte på en reell endring sammenlignet med personverndirektiv 95/46/EC artikkel 7, litra f).

Experian vil understreke den tolkningsusikkerhet som oppstår dersom den foreslåtte artikkel 6, nr. 1, litra f) gjennomføres i norsk rett. Experian mener derfor dagens pol. § 8, litra f) bør opprettholdes, fordi det er av stor betydning for blant annet kredittopplysningsbyråer at interesseavveiningen også inkluderer behandling av personopplysninger av hensyn til tredjeparts interesser.

4. RETTIGHETER VED BEHANDLING AV KREDITTINFORMASJON

Suggested Amendments

A new article is included in "Chapter IX - Provisions relating to specific data processing situations":

Processing of credit files by credit reference agencies

1. Member States shall provide for exemptions or derogations from Articles 7, 12, 15, 16, 17 and 18, in order to reconcile the right to the protection of personal data with the rules governing *[the processing of personal data within credit files held by credit reference agencies]*. Such exemptions and derogations shall take into account the legitimate need for organisations active in the credit referencing and financial sectors and organisations providing supporting services in this respect to assess the economic situation and behaviour of data subjects based on all relevant available information in a continuous manner, as well as the right for data subjects to obtain clear, understandable information regarding their personal data and economic profile being maintained and processed by these organisations and organisations providing supporting services in this respect.
2. Each Member State shall notify to the Commission those provisions of its law which it adopts pursuant to paragraph 1, by the date specified in Article 91(2) at the latest and, without delay, any subsequent law or amendment affecting them.

Experian mener at det bør innføres en ny artikkel som gir medlemsstatene hjemmel til å fastsette unntak fra de registrertes rettigheter for så vidt angår kredittopplysningsvirksomhet. Experian vil begrunne dette nærmere nedenfor.

4.1 Samtykke

I enkelte land er behandling av kredittopplysninger basert på samtykke fra den registrerte. Den foreslåtte innstramningen vedrørende innhenting av samtykke vil begrense adgangen til å basere behandlingen på samtykke, jf. forslagetets artikkel 7.

I henhold til norsk rett benyttes ikke samtykke som grunnlag for kredittopplysningsbyråers innsamling og behandling av personopplysninger. Det må antas at behandling av kredittopplysninger basert på samtykke fra den registrerte i realiteten vil gjøre det umulig for kredittopplysningsbyråene å samle inn og behandle kredittinformasjon, siden det må antas at få personer vil avgi sitt samtykke til at det samles inn og behandles opplysninger når personen vet at det vil påvirke sin kredittverdighet i negativ retning.

Det kan imidlertid tenkes formålstjenlig behandling av personopplysninger med grunnlag i samtykke, f.eks. om rent private forhold som pensjon eller kontantstøtte.

Basert på det ovennevnte mener Experian derfor at det er behov for et unntak fra hovedregelen om innhenting av samtykke for kredittopplysningsvirksomheters behandling av kredittinformasjon.

4.2 Innsynsrett

Enkelte land, herunder Norge, har nedfelt spesifikke regler om innsynsrett i kredittopplysninger. Experian mener at den registrerte er best tjent med å opprettholde disse reglene, som skal sikre en hurtig og effektiv respons fra kredittopplysningsbyrået.

Den foreslåtte bestemmelsen i artikkel 15 kan innebære at mindre presise og relevante opplysninger vil bli meddelt den registrerte.

I henhold til pol. § 18 skal enhver som ber om det få vite hva slags personopplysninger en virksomhet behandler. Den registrerte kan kreve å få utlevert spesifikk informasjon om en bestemt type behandling, f.eks. formålet med behandlingen, hvilke typer personopplysninger som behandles, hvor opplysningene er hentet fra, om opplysningene vil bli utlevert og til hvem, etc. Videre følger det av konsesjonen pkt 5 at virksomheten skal gi informasjon om mulighet for vederlagsfritt krav om innsyn, og hva innsynsretten omfatter.

Det finnes således allerede i dag i norsk rett regler for innsynsrett i kredittopplysninger. Experian mener derfor at den foreslåtte artikkel 15 er unødvendig og at dagens regler bør opprettholdes.

4.3 Retting

Enkelte land, herunder Norge, har nedfelt spesifikke regler om retting i kredittopplysninger. Experian mener at den registrerte er best tjent med å opprettholde disse reglene, som skal sikre den registrerte tilstrekkelige rettigheter.

I henhold til pol. § 27 skal virksomheten av eget tiltak eller på begjæring fra den registrerte rette personopplysning som er uriktig, ufullstendig eller som det ikke er adgang til å behandle. Det følger videre av konsesjonen pkt 3 at den registrerte skal oppfordres til å rette eventuelle uriktige opplysninger overfor kredittopplysningsbyrået innen 14 dager etter at varsel er mottatt. Hvis den registrerte har innsigelser mot registrering av de aktuelle opplysningene, skal uoverensstemmelsen avklares før opplysningene benyttes i kredittopplysningsvirksomhet. Dersom det ikke oppnås enighet, skal opplysningen slettes fra kredittopplysningsbyråets register.

Det finnes således allerede i dag i norsk rett regler for retting i kredittopplysninger. Experian mener at dagens regler, herunder regelen i konsesjonen om at kredittopplysningsbyrået har bevisbyrden for opplysningenes riktighet, gir den registrerte tilstrekkelige rettigheter. Experian mener derfor at dagens regler bør opprettholdes.

4.4 "Retten til å bli glemt"

Experian mener at "retten til å bli glemt" og til sletting, jf. artikkel 17, ikke bør gjelde for kredittopplysningsbyråer. Det vises til at opplysningene som behandles i kredittopplysningsvirksomhet har verdi for andre enn den registrerte. Videre vises det til at utøvelse av en "rett til å bli glemt" kan umuliggjøre en korrekt vurdering av kredittverdighet.

I henhold til pol. § 28, første ledd, første punktum, skal virksomheten ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Det følger videre av pol. § 28, første ledd, annet punktum at dersom ikke personopplysningene skal oppbevares i henhold til annen lovgivning, skal de slettes. I tillegg bestemmer konsesjonen pkt 6.1 at en opplysning ikke skal brukes i kredittopplysningsvirksomhet lenger enn fire år og at kredittopplysninger som er registrert i kopidatabaser eller i historiske arkiv må slettes eller anonymiseres når det er gått ti år fra registreringstidspunktet.

Det finnes således allerede i dag i norsk rett regler for sletting av kredittinformasjon. Experian mener derfor at det er behov for et unntak fra artikkel 17 for kredittopplysningsvirksomhet.

4.5 Retten til dataportabilitet

Experian mener at den foreslåtte artikkel 18 er lite egnet for kredittopplysningsbyråer.

I motsetning til data som lastes opp til sosiale medier og data knyttet til en persons forbruk av tjenester (for eksempel telefoni eller andre hjelpemidler), ville det være betydelig risiko i å la kredittopplysninger og relaterte data være underlagt retten til dataportabilitet. Dette skyldes blant annet den spesielt konfidensielle art av disse dataene. Dataportabilitet ville potensielt innebære en betydelig økt risiko for tilfeller av svindel (i tilfeller av overføring til feil person), økt sannsynlighet for sikkerhetsbrudd (hvis dataene ble overført av den registrerte til en upålitelig tredjepart) og for at kredittopplysninger skal bli forfalsket eller manipulert før videre overføring.

Experian mener derfor at det er behov for et unntak fra artikkel 18 for kredittopplysningsvirksomhet.

Vi håper ovenstående kommentarer/innsspill vil bli hensyntatt. I den grad Departementet har spørsmål eller kommentarer står vi selvfølgelig til disposisjon.

Med vennlig hilsen
Experian AS

Heidi Hoelgaard
Head og Legal & Compliance, Nordic